

PUBLIEK

Cultuur

B

INTRODUCTIE

Identiteit (is) bij uitstek iets dat 'tot stand komt' in 'de sociale ruimte', in contrast met de ander. De betekenis van een identiteit, van welke aard ook - vrouw, feminist, homoseksueel, intellectueel, Fransman of Zweedse, christen of jood - is altijd onderhevig aan mechanisme en wetten van het sociale verkeer. Die geven betekenis aan een identiteit.

Bart Brandsma, 2006

De plek waar je geboren wordt, de plek waar je opgroeit met je familie, vrienden, en cultuur en de culturen, waarmee je in aanraking komt en de scholen waar je naartoe gaat hebben invloed op jouw identiteit. Het zijn allemaal bouwstenen van jouw identiteit. Al deze bouwstenen benadrukken de waarden die jij belangrijk vindt en vormen hoe jij je tot het dagelijkse leven verhoudt. Niet alleen

fysieke omgevingsfactoren, maar ook de virtuele omgeving kan een belangrijke factor zijn in jouw persoonlijke ontwikkeling. Omgevingsfactoren behoren tot nurture: deze 'voeden' jou op, in tegenstelling tot nature. Nature betreft namelijk de eigenschappen die je bij de geboorte hebt meegekregen, zoals de kleur van je haar en je fysieke gestel.

Cultuur en identiteit

DNA speelt een belangrijke rol in wie we zijn en welke eigenschappen we hebben. DNA bepaalt ook in belangrijke mate onze gezondheid. Het wordt echter steeds duidelijker dat ook onze omgeving heel belangrijk is voor de activiteit van onze genen, en daarmee: voor wie we zijn.
Marcel Mannens, 2017

OPDRACHT WIE BEN JIJ?

Woon je op het platteland of woon je in de stad? Doe je aan sport, lees je liever een boek of luister je graag naar muziek? Grote kans dat je hierbij bent beïnvloed door familie, vrienden, schoolomgeving, werk of media.

Om een idee te krijgen hoe jij bent geworden wie jij nu bent, ga je je levenslijn maken.

LEERDOELEN

- De student kan aangeven hoe cultuur en gebeurtenissen van invloed zijn op de vorming van identiteit
- De student durft zich kwetsbaar op te stellen bij het vertellen van de eigen levenslijn.
- De student gaat integer om met het verhaal van de ander.

OPDRACHT 1 INDIVIDUEEL

Maak een levenslijn van kindertijd tot nu.

- Geef de levenslijn weer met foto's van jezelf en met plekken waar je woont of hebt gewoond, illustraties, beelden van jouw helden en muziekfragmenten.
- Muziek zorgt vaak voor krachtige herinneringen en kun je ook gebruiken voor opdracht 2.*
- Verbindt de beelden en fragmenten met zowel diepte- als hoogtepunten uit je leven.
- Als je terugkijkt op je leven, welke jaren hebben dan een speciale rol gespeeld?
- Welk jaar zal je altijd bij blijven?
- Welke jaren zijn in je herinnering met elkaar versmolten en lijken dus op elkaar?
- Hoe zou je het afgelopen jaar typeren?
- Wat waren hoogtepunten?
- Wat waren dieptepunten of bloepers?
- Wat zal je nooit vergeten?

OPDRACHT 2 INDIVIDUEEL

Neem een bepaald moment uit je levenslijn en maak een pantoum.

- Welk kernwoord en welke muziek uit je levenslijn past hierbij?

Een pantoum is een versvorm van 20 regels uit Frankrijk. Een aantal van de regels wordt herhaald. Met dit schema

kun je in korte tijd zelf een gedicht schrijven, waarbij de essentie van het moment of dat wat er werkelijk in je omgaat, voor je ogen verschijnt. Vaak werkt het verrassend verhelderend, omdat onbewuste gevoelens en gedachten aan de oppervlakte komen. Prachtige volzinnen hoef je dus niet te produceren en talent voor rijmen is ook niet nodig.

Het schema voor de pantoum is:

- Regel 1: "Ik ...". Maak een zin die begint met 'ik' en noem hierin het kernwoord.
Regel 2: "Ik ...". Beschrijf waar je bent
Regel 3: "Ik ...". Beschrijf wat je ziet
Regel 4: beschrijf wat er gebeurt, denk aan je kernwoord.
Regel 5: is gelijk aan regel 2
Regel 6: is een gevoelsreactie op regel 2: wat doet het met je?
Regel 7: is gelijk aan regel 4
Regel 8: is jouw reactie op regel 7
Regel 9: is gelijk aan regel 6
Regel 10: Beschrijf wat je daarbij beleeft
Regel 11: is gelijk aan regel 8
Regel 12: hoe is dat wat je beleeft?
Regel 13: is gelijk aan regel 10
Regel 14: hoe voelt dat?
Regel 15: is gelijk aan regel 12
Regel 16: wat is je reactie daarop?
Regel 17: is gelijk aan regel 14
Regel 18: is gelijk aan regel 3
Regel 19: is gelijk aan regel 16
Regel 20: is gelijk aan regel 1

- Schrijf het eerste op wat in je opkomt, zonder jezelf te corrigeren, zonder censuur. Dit gaat het makkelijkst als een ander jou het schema voorleest, zodat je zo spontaan mogelijk kunt reageren. Maar in je eentje kan het natuurlijk ook.
- Illustreer je pantoum met een beeld.

KLASSIKAAL

Levenslijn bespreken.

REFLECTIEVE VRAGEN

- Wat vond je makkelijk/moeilijk aan deze opdracht? Waren dit je eigen herinneringen of die van klasgenoten?
- Wat viel je op aan jouw levenslijn vergeleken met die van je klasgenoten?
- Welk verhaal van een klasgenoot heeft je het meest geraakt? Hoe kwam dit?
- Welke punten op de levenslijn hebben de meeste impact gehad op de vorming van jouw persoon? Licht toe.
- Stel dat je een herinnering mocht herbeleven, welke zou dit zijn en waarom?

BRONNEN

<https://www.nemokennislink.nl/publicaties/nature-en-nurture/>
Bart Brandsma: De hel, dat is de ander. Uitgeverij Veen Magazines

Cultuur en diversiteit

Door de globalisering krijgen we steeds meer te maken met een grote diversiteit aan culturen. Terwijl we in de Nederlandse werkcultuur relaxed met elkaar omgaan, elkaar een hand of schouderklop geven en snelle besluiten nemen, wordt dit in een andere cultuur totaal niet op prijs gesteld. In Japan wordt bijvoorbeeld in de werkcultuur veel tijd en precisie gestoken in het opbouwen van goede en duurzame relaties. Daarnaast gaat in Japan de groep altijd vóór het individu. *De spijker die uitsteekt, wordt naar beneden geslagen* is dan ook een bekend Japans spreekwoord. Individualisme wordt in de Japanse cultuur, en met name in de

Japanse werkcultuur, niet op prijs gesteld. Besluiten worden, in tegenstelling tot in Nederland, dus niet door één persoon, maar door een grote groep mensen genomen: iedereen is betrokken. Dit betrekken van iedereen bij het besluitvormingsproces is het zogeheten *ringisysteem*. Niet alleen de Japanse cultuur wijkt af van de Nederlandse cultuur, maar ook de culturen in de ons omringende landen. De vraag is of je zelfs van één Nederlandse cultuur kunt spreken.

OPDRACHT CULTUUR EN DIVERSITEIT

Zonder er erg in te hebben kun je mensen beledigen omdat je gewoon niet op de hoogte bent van de omgangsnormen of de bedrijfscultuur.

In een wereld waar we te maken hebben met globalisering en in aanraking komen met verschillende culturen is het handig hier meer inzicht in te hebben.

LEERDOELEN

- De student is bewust van oorzaken van miscommunicatie die tussen culturen kunnen ontstaan.
- De student is bewust van enculturatie en acculturatie en kan voor- en nadelen hiervan benoemen in een multiculturele samenleving.

OPDRACHT 1 SUBGROEP

In de les krijgen studenten van de docent een envelop met één (sub-)cultuur uitgedeeld. Maak een campagne of infographic over cultuur & diversiteit.

Werkvolgorde;

- Zoek medeleerlingen op met wie je de opdracht gaat maken.
- Verdeel de vragen en maak eerst de individuele vragen, voordat je de gezamenlijke opdracht maakt.
- Maak een mindmap met beeld en tekst van 1 cultuur waar we in Nederland veel mee in contact komen. Dit kan zowel een (sub-)cultuur in Nederland zijn als een cultuur waarmee door Nederland veel zaken wordt gedaan.

Zorg dat de volgende begrippen in de mindmap aan bod komen;

- Botsende waarden met Nederlandse cultuur
- Enculturatie
- Acculturatie
- Kenmerken/oorzaken van spanningen tussen andere culturen

- Sociale/nationale identiteit

Maak een campagne of een infographic voor meer begrip voor de niet Nederlandse cultuur.

- Bedenk een campagne met pakkende slogan waarin je de verschillen in normen en waarden tussen culturen verbeeldt en de begrippen uit de mindmap verwerkt.
- of
- Maak een infographic waarin de verschillen in normen en waarden tussen culturen zichtbaar zijn en begrippen uit de mindmap zijn verwerkt.

KLASSIKAAL

Presentatie campagne of infographic.

BRONNEN

Sylla Pahladsingh: The eight great beacons of cultural awareness. Uitgeverij Thema.

Waarden en normen

Soms hebben mensen hun mond vol over normen en waarden, zeker als dit invloed heeft op de wijze waarop wij onze tradities vieren. Vinden we allemaal dezelfde waarden belangrijk of zitten hier verschillen tussen?

Immers, ook al woon je allemaal in hetzelfde land, wil dit niet zeggen dat we allemaal dezelfde waarden belangrijk

vinden of dat de waarden allemaal op dezelfde wijze terug te zien zijn in ons handelen, in de norm.

OPDRACHT STANDBEELD & PANTOMIME

Een standbeeldentheater is een theatervorm waarbij je met medestudenten één woord, in dit geval de waarde, verbeeldt.

Het standbeeldentheater verbeeldt dus de waarden en in de pantomime verbeelden jullie de norm.

Bij beide vormen mag je niet praten.

LEERDOELEN

- De student kan het verschil benoemen tussen een norm en een waarde.
- De student kan 3 eigen normen en 3 eigen waarden benoemen.
- De student weet wat botsende waarden zijn.

OPDRACHT 1 INDIVIDUEEL

De docent deelt een formulier met waarden uit.

- Geef op het formulier aan welke waarden jij belangrijk vindt.

OPDRACHT 2 SUBGROEP

In een subgroep van 3 personen bespreken jullie je waarden en ga je met één van deze waarden een standbeeld en pantomime bedenken.

- Bepaal welke waarde jullie in het standbeeld uitbeelden. Deze waarde werk je uit in een norm die je door middel van een pantomime laat zien.
- Ga vanuit het standbeeld over naar de pantomime waarin je laat zien wat de norm is bij de door jullie gekozen waarde.
- Bereid jullie presentatie voor.

PRESENTATIE

Presenteer het standbeeld en de pantomime aan de groep.

- De groep gaat raden welke waarden jullie uitbeelden.
- Een ander deel van de groep maakt foto's van de presentatie

REFLECTIEOPDRACHT

Voor de reflectieopdracht kun je kiezen voor een reflectie d.m.v. een metafoer of d.m.v. beelden

1. Reflectieopdracht d.m.v. metaforen

Voorbeeld van een metafoer bij waarde vrijheid: "Vrijheid danste in het open veld en (...) Na uren gedanst te hebben viel zij op het grasveld in slaap."

- Welke normen en waarden vind jij belangrijk? Noem 3 normen en 3 waarden.
- Bedenk een metafoer voor 3 normen en waarden en verwerk hier de onderstaande vragen in.
 - Wat zijn belangrijke normen en waarden in jouw leefomgeving (ouders, familie, buurt)? Komen deze overeen met jouw normen en waarden of wijken deze af?
 - Welke normen en waarden van klasgenoten botsen met jouw normen en waarden? Noem 2 normen en 2 waarden.
 - Hoe zijn jouw waarden zichtbaar in jouw gedrag? Geef een beschrijving aan de hand van 3 voorbeelden.

- Stel dat je in een omgeving komt waar jouw waarden niet op prijs worden gesteld, hoe ga je hier dan mee om? Beargumenteer je antwoord.
- Vind je het makkelijk of juist heel moeilijk om je aan te passen aan de waarden van anderen? Geef 2 voorbeelden waarbij het makkelijk is en 2 waarbij het moeilijk zou kunnen zijn.
- Afronding

2. Reflectieopdracht d.m.v. beelden

- Zoek 3 afbeeldingen (reclame, schilder- of beeldhouwkunst of eigen familiefoto's of foto's van jezelf) waarin je jouw normen en waarden terugziet.
- Maak met behulp van de afbeeldingen je eigen waardenverhaal
 - Gebruik dezelfde vragen als van reflectieopdracht 1.

BRONNEN

Sylla Pahladsingh & Jim Morris: The eight great beacons of cultural awareness. Uitgeverij Thema.